

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 10 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 40 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Тим П. Т. Добродіям, що доси не звернули висиланих на оказ чисел нашої часописи, будемо посилати дальші числа нашої часописи, уважаючи їх нашими предплатниками.

Адміністрація.

Львівський митрополит.

Новий митрополит, що заняв осирочений, митрополитичий престол у Львові по смерті бл. п. кардинала Сембратовича, Преосв. Юлиан Куїловський, родив ся в р. 1826 в Конюшках королівських, сином гр. кат. приходника. В своїй молодости дав пірвати ся воєнному духови, як і иньша наша руска молодіж, котра не визначала ся ще глибоким народним почутєм і прилучив ся до польского повстаньчого руху, удаючись під хорухов Дембінського, на Угорщину. По неудачній, угорській кампанії виемігрував до Парижа і там вступив на теологію, та покінчив єї в роках 1850 до 1854 в семинарії св. Сульпіція. По висвяченю вернув до краю і тут був зразу сотрудником, відтак парохом, деканом, а наконець гремільним крилошанином перемської капітули. На тім становиску був заразом ректором епископської семинарії, референтом консисторским, просинадальним екзамінатором, парохом капітули і перемиским деканом.

В р. 1887, коли утворено нове епископство в Станиславові, Преосв. Юлиан Куїловський одержав перше достоїнство пралатури нової капітули, а відтак в р. 1891, коли еп. Юлиан Пелеш перейшов до Перемишля, цісар іменував его епископом в Станиславові.

На тім становиску оставав Преосв. Юлиан Куїловський аж до тепер, коли наступила его номінація на митрополита галицького у Львові.

Особисті прикмети, вікового достоїнства церкви, що ще з осьмим хрестиком на плечах заховав рідку бодрість тіла і духа, з'єднали єму загальне признанє і поважанє. Велика побожність цїхує его жите і діла. Для себе в нічим не вимагающий, огранічає свої особисті потреби аж до аскетизму, а всі свої доходи жертвує на загальні, церковні цїли. При убогій, ба просто недостаточній дотації станиславівської епископії, зміг Преосв. Юлиан дарувати на цїли прикрашеня станиславівської катедри 15.000 зр., а кажуть навіть, що і більше. Така щедрість може вийти лише з душі провнятої правдивою набожностю і самовідверженєм; перед таким ділом мусить кождий вірний ударити чолом.

Ми перші, щоби віддати почесь особистим, високим прикметам нового митрополита і его заслугам. Що наше становиско супротив его номінації не було прихильне, се впливало з цїлком иньших причин, як ми вже се виказали в попереднім числі. Тож тут не хочемо відповідати на дотинки «Галічаніна», ані деяких польских дневників, що підхоплюючи ті вигадки, додали від себе злові примітки. Не хочемо заанимати ся сими голосами в тій хвили, коли маємо замір повітати владу на митрополитичім престолі.

Любов до церкви, любов до нашого обряду суть визначними цїхами довгої діяльності Преосв. Юлиана у виноградї Христовім. Нехай з тою самою любовю і з твердим наміром, придбати блеску і сили нашої рускій церкві, засяде Преосв. Юлиан на митрополитичім престолі. Нехай стане рускому сьвященству правдивим батьком, а рускому населеню пастиром, що в кождий час і на кождім кроці дбати буде про его духовні і житеві потреби. Нехай Бог скріпить его силу, щоби в своїй глибокій старости він зміг сповнити ті нові і нелегкі обовязки, які вкладає на него

нове становиско, щоби сам після голосу свого серця справляв керму своєї епархії на користь і славу рускій церкві і рускому обряду.

Наші привилеї.

Отжеж ми вже дійшли до того, що не лише рівноуправнені з Поляками в Галичині, але навіть упривилеєвані. Так бодай каже автор статі в Przegląd-і, яку ми вчера подали нашим читателям. Привилеєм нашим є після згаданого автора, що в кождім, найменшій селі є церковця, хотій она деревляна, часто віком похиlena, клонить ся до упадку, попідирана колами, а в середині така бідна, що лише правдива побожність може піднести там духа до горячої, сердечної молитви, знести ся до височин, де бодай в маленькій частинці ми зближаємо ся до понятя величи Бога. Міг би хтось сказати, що се є лиш цїхою привязаня і любови нашого народа до церкви, але коли се після згаданого дописувателя має бути привилеї — нехай же буде і так. То певно кривою Поляків є те, що навіть їх «каплички» по селах суть завсїгди муровані, з голосними дзвонами, гарними прикрасами в середині, і мало котра церков парохіяльна може з ними рівняти ся що-до величаности зверху і в середині.

Тільки одно погано зі сторони дописувателя Przegląd-у, що він висказує тверденє без всяких доказів і підстави, бо навіть старає ся бавити в статистичні дати, кидаючи числами, які повстали хіба в его буйній уяві. Хотій такі дилетанти в статистиці самі не вірять в правдивість своїх чисел, але подають їх на те, щоби бодай поверховно умотивовати те, що хотіли би підсунути за правду читачам. Яка правда, така єї підстава; яке тверденє, такі то і числа. І так подає сей дилетант за факт, що рускі села з 300—400 душ становлять осібні парохії! Нехай би він в усіх трех шиматизмах вказав хоть на один такий випадок! А знов, каже, 600 до 800 душ лат. обр. мусить вдоволяти ся каплич-

СВЕКРУХА.

комедія в III. актах з сїльського жита

Льва Лопатинського.

(Дальше.)

СЦЕНА VII.

Анна, Свекруха, Доня.

Доня (виходить з комори і сїдає оподалеки з вишиванєм; павза).

Свекруха. Вже прийшла слухати, що говорить ся, повірниця! — чи я тобі не казала?

Анна (тишком). Та цить, мамуню, не говоріть таке, бо она доміркує ся.

Свекруха. Та най доміркує ся. Я не бою ся нікого, а за правду і в огонь піду. Підслухувала під дверима, то най знов іде за двері, а не пхає ся тут мені під очи.

Доня. Кого підслухували?

Анна. То мамуня розповідають про себе.

Свекруха (привітно з іронією). Ага, мене підслухували — бодай їм заступило.

Доня. Де вас підслухували?

Анна (зацитькуючи). В якимсь там селі, в чужій хаті...

Свекруха (як висіє). Аякже, аякже, у моєї

доньки в коморі підслухували — бодай скаменїли.

Доня. Коли вас підслухували?

Анна. То було вже давно яюсь...

Свекруха (як висіє). Аякже, вже дуже давно: таки тепер в тій хвили підслухували — бодай не дочекали.

Доня. Хтож то такий вас підслухував?

Анна. Та то може і не було нікого...

Свекруха (як висіє). Тут єї не було, як там підслухувала, а як тут підслухує, то там єї нема.

Доня. Се они певно думають на мене...

Анна (перебиває). Та де на тебе — не на тебе. Мама оповідають про одну дівчину...

Свекруха (перебиває). Та деж хто подумав би на таку невинну (змінєє тон), що сама не доміркує ся, та ще й допитує ся — безветидна!

Доня. Они їй-Богу думають на мене. Деж би я таке робила...

Анна (підходить до Доні). Они так жартують, то не на правду. (До мами) Дайте спокій, мамо, не зачинайте мені сварки в хаті.

Свекруха (невинно). Та хто каже на тебе, дівонько, хто тут відзиває ся до тебе? Не зачпай сама людей, то і тебе оставлять в спокою. Пошануй других, то і тебе пошанують.

Доня. Я тут нічим невинна. Я і в думці вас не уразила, не то язиком.

Свекруха. Не треба язиком! Лиха людина кине тільки лихим оком, тай заподїє лихо.

Доня. Їй-Богу, я навіть і не подивила ся на вас, коли тут прийшла.

Свекруха (встає). А ти до кого так говориш, га! Ти знаєш, хто я є? Може рівна тобі? Дивіть, як розтворило дзюб до мене, пискля! «Не подивила ся на мене!» Ти не варта дивити ся на мене, от що!

Анна (уговоруючи). Іди Доню з хати, уступи ся їм з перед очий, най не вигадують.

Доня (плаче). Я нічим не заслужила собі на таке. Мене ще ніхто з роду так не лаяв. (Відходить).

СЦЕНА VIII.

Анна, Свекруха.

Анна. Що ви хочете від дівчини? Чого ви єї причепили ся?

Свекруха. Най не баламутить хлопця, най не тягне его до себе. Треба мені такої вченої невістки, аби мов добро рознесла, та розкапарила. Я потребую робітницї, аби мала з неї поміч у господарстві.

кою зі складок! А впрочім хто тут упривилейований: чи ті рускі мужики, що мусять самі дивити всі тагарі церковної конкуренції, чи ті польські душі, яким виставлять в мить гарний будинок за гроші зі складки, збираної під окликом загроженої польськості »na kresach«?

Шкільні справи трактує сей знаток наших відносин ще побіжнійше і вужденнійше. Позваляє собі пр. на таке твердження, що Русини мають більше гімназій, як їм треба і що далі буде більше руских учителів, чим учеників. Се мав бути певно дотеп, бо не припускаємо, щоби хтось міг поважно висказати такі безглузді річч, — але і дотеп зовсім неудачний. Всі рускі гімназії мають достаточне число фреквентуючих учеників, а в Тернополи показало ся, що нова, руска гімназія була справді пекучою справою і розбудила нові сили в народі, бо згорнула до себе відразу понад 60 учеників в першій класі, з котрих певно половина не була би зовсім посьвятита ся наукам, вели би не було там рускої гімназії.

Як ми стоїмо з народним шкільництвом, се надто добре знана річ, щоби на визив згаданого дописувателя розвивати єї тут на ново. Вистане оцінити лише розклад і науку в учительських семириях. Упосліджене, якого там дізнає руска мова, переносить ся і до сільських шкіл, хотяй они є з викладовою рускою мовою. Алеж чи се привилей, що руске населене вчиться на рускій викладовій мові, чиж може бути инакше? Чиж ми дивимо ся завистним оком на польські школи на Мазурчині, ба навіть на тій межі обох народностей, де Поляки є вже в більшості? Там навіть ніхто не подумає, щоби узгляднити руску меншість. Але зате по наших містах і місточках, які сам дописуватель називає »виімкою«, нема для руского населеня шкіл з викладовою рускою мовою. Навіть в тих містах, де є кілька народних шкіл, не признають одноі для дїтій руского населеня, де они могли би учити ся на своїй рідній мові. Рускі діти змушені в розспіці ходити до польських шкіл, відразу учити ся предметів на польській мові на велику шкоду науки і народного почутя.

На доказ, що не лише в шкільництві, але і при обсаді в урядах Русини упривилейовані, наводить дописуватель личности, які рівночасно занимали становиска управителів ріжних шкіл в Станиславові. Поминувши вже, що се виімковий припадок, спорадичний, та що в прирівнаню до посад всіх других урядів становив би все ще дуже малий процент, майже всі наведені личности міг би сей дописуватель причислити до польської народности з більшим правом як тих, що навіть не уміють говорити по польски і не чують себе Поляками, тільки »креденці на польську віру«. Дивно лише, чому він не зачислив до наших привилейів визначні становиска, які занимали Сангушки, Потоцкі і др., що походять також з руских родин.

І дальше наводить ся там справи, на які можна би відповісти лише на підставі польско-

рускої історії. Дописуватель Przegląd-у виставляє се як упривилейоване Русинів, що они в більшій мірі користають з релігійного фонду, котрий иредінь повстав з загорнених костелів і костельних маєтностей — бо у Русинів не було що брати. Та чому то не було що брати в руских церквах та монастирях, чому руске священство було підупало так низько, чому зрівнано єго з простим, сільским народом — сего не каже автор. А що цїсар Йосиф I. доложив стараня, щоби піднести руске священство з того упадку, що заложив духовний семинар, призначив фонди, які знайшов в краю для добра і спасеня населеня через образоване і відповідне вивіноване єго духовних провідників — се був лише акт справедливости супротив давних кривд.

Автор статі не встидаєсь навіть піднести даровизну рудери з давного академічного костела при Краківській улиці, або теперішної церкви св. Петра і катедр в Перемишлі і Станиславові, як якесь упривилейоване Русинів. Чому Русини дістають все, а ми нічо? — питає з такою злобою, як би панок запитав ся старця, чому єму дають милостиню, панкови ні? Так, ми старці і не зовсім з нашої вини. Ми мусимо просити і дякувати за дар, який нам ще потому витикають, а Поляки, маючи більшість, ухваляють собі, будують театри, замки, памятники і т. п. — а ухваляють не лише зі свого, але і з нашого податкового гроша.

Кождому приятнійше дати потребуєчому, як має ся з чого давати, чим в потребі брати з ласки другого. Але того чувства не знає згаданий дописуватель. Бо єму навіть солию в оціті запомоги для потребуєчих руских священників, які часами они отримують. Натомість, каже, польским священникам відкаають правильну запомоги, хоть они »жиють лише з ренти«. Бідні ті люди, що мусять жити з ренти, а при тім не мають жадних інших видатків, як на свою власну особу, не маючи родини, ані потомства. Тим людям справді треба би давати запомоги правильно що року навіть без поданя і без виказуваня їх крайної нужди!

Так само виглядає і закид, мов то рускі священники, а не польські »крадуть душі« другого обряду. Правда, що просторі польські парохії, здавалось би, робили-б можливими такі »крадіжки«, але за польским парохом стоять всі власти, що в данім разі кожде зажалене порішась з як найбільшим поспіхом в єго користь. Тож руский священник сам, для власного спокою не лакомить ся на такий приріст »краджених душ« а сего не завсїгди можна сказати про польських священників, котрі чують за собою плечі староства і консистора. Тож з тої причини певно не скорчить ся галицька Польща, як сего обавляє ся автор тих теревень.

Після него навіть язикової рівноправности не мають в Галичині Поляки. А на доказ наводить обіжник маршалка краєвого відділу до відділів повітових, що з руским консистором на-

лежить ся переписувати по руски. »Вільно тобі писати по руски, а мені вільно писати по польски« — каже дописуватель в імени повітових відділів — мовби они були польскими сторонами, а не автономічними властями для руских повітів. Певно, що руский консистор не жадав би рускої переписки від відділів повітових західної Галичини, але тут »на Rusi«, як самі Поляки признають, чейже таке жадане усправедливлене. Оно лише доказує, як далеко польска єрархія віддалила ся від почутя свого становиска і задачі супротив руского населеня, серед котрого живе.

Ми-б не були задержували ся так довго над тими нагромадженими псевдо-фактами руского упривилейованя, коли-б від якогось часу в польській прасі не множили ся такі фантастичні відзиви, що говорять про якесь »руске пановане« і намагають ся піддати жару національному шовінізмови. »Час прозріти, кличуть, час покінчити з »уступками«, бо они тільки заостряють апетит Русинів, час кинути в кут клич до згоди, як зовсім не потрібну річ, бо она неможлива, час Полякам бороти ся за свої права...!« Не віримо, щоби такі парадокси засліпили кого, хто має очи і хоче бачити, яким путем ідуть відносини обох народностей в Галичині, але зазначилисьмо їх тут яко signum temperi!

Рада державна.

Ціле вчерашнє засіданє до год. 3 по пол. вивопнило обструкція дословним відчитуванем внесень і інтерпеляцій та поіменними голосуваням. При тім способі забиваня часу не потребували опозиціоністи навіть силувати ся на довгі бесіди або крики. Тихо і глухо було в палаті, мов на похороні конституції. Тільки секретарі відчитували невгомно і монотонно внесеня та інтерпеляції.

За те в кульорах був надзвичайний рух. Туди повиходили майже всі послы і вели живі наради над ситуацією. Голоси за примиренем множать ся, бо стає очевидним, що лише якийсь компроміс може воскресити раду державну. Ініціатива до паціфікації парламентарних сторонництв виходить від самих Німців. Члени кола польского висказують ся прихильно про такий напрям полагодження народних спорів в парламенті, а навіть Чехи, чуючи зі всіх сторін ті голоси, не стають вже сторчаком супротив них.

Слідуюче засіданє назначив президент на п'ятницю.

Між інтерпеляціями внесеними того дня, була також пп. Вельовейского і Цедвіца в справі дискусії в німецькім парламенті про замкненє границі для привозу посторонної худоби. Інтерпелянти питали правительство, чи має намір звернути увагу Німеччини на противорічність стану річий, який усталив ся від 1895 року а

Анна. Петро шукає для себе жінки, а не для вас робітниці.

Свекруха. Не потребує шукати, я вже єму сама знайду. Уже маю досить такого розумного зятика, ще мені треба такої розумної невістки. Ще я може маю якийсь голос при тім...

Анна. Як наважить ся, то ви єго не спинете, єму вже вийшли літа.

Свекруха. Які літа? Інші парубкують і до 30 літ і до 35, а він не може? Приперло єго? Таж він має господиню дома: я і обперу єго і обшию і зварю з'їсти і обійду газдівство — може трохи ліпше, як така розлізла легейда.

Анна. Она не буде на вашім газдувати. Петро відділить ся на своє.

Свекруха (показує дулю). Отото-о! Є що ділити тих пару нив, щоби до решти стати жебраками.

Анна. То ви і Петрови не хочете нічо дати?

Свекруха. Як він хоче мати свій власний розум, то досить з него того розуму. Але я вже так досоло тій випраній білявці, що їй перейде охота сидіти разом зі мною під одною стріхою.

СЦЕНА IX.

Анна, Свекруха, Писар.

Писар. Дай Боже здоровля. Витаємо гостей зі свїта на нашім сьмітю, пане мостердзєю.

Го, го, не дурно то нині сороки скреготали, то они вельможну паню Анджейову так витали в нашім селі. Кланяю ся до стїп вашеці. (Цїлує руку).

Свекруха. Дякуєм вам красно, що прийшли. Що доброго коло вас чувати, пане Томашу?

Анна. Деж ви поділи мого чоловіка?

Писар. Та він там потїшає дівчину! она так чогось плаче, мов по умерлім. А я не міг встояти, тай чим скорше скочив у хату.

Свекруха. Диви, побігла зараз на скаргу до него! (подивила ся значучо на Анну).

Анна (змішана). Чому-ж він не несе горівки... (Виходить скоро).

СЦЕНА X.

Свекруха, Писар.

Писар. Хехехе, задрісна пані Янова на свого чоловіка, пане мостердзєю. Зараз пізнати, коли хто любить ся.

Свекруха. Не так вони люблять ся, як треба. Він собі сюди, а вона собі туди. Правда, що не сварять ся, але і не люблять ся. От він баламутить ся з тою дівчиною, а вона дурна, навіть не хоче тому вірити!

Писар. Ав, то зле, пане мостердзєю. Жінка повинна тримати чоловіка остро в цуглях — чи як кажете, пані Анджейова, добродзійко — га,

пане мостердзєю? От я на приклад. Хоть я вже старий собі кавалер, але коли прийде вложити спину, пане мостердзєю, в мажєнське ярмо, то тягнув би, тягнув би, як той сірий волик, що тільки єму скажи: соб чи пабе, а він вже знає свою дорогу.

Свекруха. Їй-Богу, добре кажете, пане Заціравський. Завсїгди ліпше, як чоловік слухає жінки. Коби то мій зять хотів так — але то такий мудрагель, що ну! Підбунтував, чуєте, жінку — але сїдайте, пане Заціравський. Я так зраділа, що вас побачила, що і забула просити сїдати, пек мені!

Писар. Дзїнькую, дзїнькую, будьте ласка, усядьте ви перше, пані Анджейова, добродзійко.

Свекруха (сїдає). Прошу, сїдайте. — Підбунтував, чуєте жінку, щоби до мене пристала за посаг. Я тільки, що вступила в хату, а она обсіла мене з язиком. А нащож би я пхала посаг у таку слїпу богачку тай молоду газдиню.

Писар. Слушно, пані Анджейова, дуже слушно. Молоді люди най дорабляють ся. Як зароблять, будуть вміти пошанувати, а як прийде їм готове, то протратять, пропють, програють в карти, пане мостердзєю!... Чи не так, як я кажу, добродзійко? Він най буде задоволений, пане мостердзєю, що взяв панну з такого пановного дому. Я сам, пане мостердзєю, хоч я

правами Австро-Угорщини, запорученими трактатом з р. 1891 — і чи має намір наклонити німецьке правительство до пошанованя тих прав.

Н О В І Н К И.

— **Отворене клініки гінекологічної і окулістичної** відбуло ся сьогодні, в середу, у Львові в присутности намістника гр. Півніського, маршала гр. Ст. Баденього, численно зібраних професорів університету, лікарів і слухачів медицини, та многих, спеціяльно з сеї нагоди до Львова прибувших гостей. Клініка гінекологічна лежить, як звісно, помежи гмахом клініки хірургічної а клініки для недуг внутрішних. В сали викладовій забрав голос проф. Марс і посвятивши кілька слів заслужі держави та краю за пошир. науки уфундованем величаво устновених гмахів, перейшов до властивого викладу на тему: «О значіню акушерії в краєвім господарстві». Виклад закінчив проф. Марс торжественним відкритєм клініки. — З гінекологічної клініки перейшли зібрані до викладової сали клініки окулістичної, поміщеної в лівім крилі головного шпиталу. Тут виголосив проф. Махек виклад о найновіших, наукових здобутках на поли окулістики. Слухано его з великою увагою і нагороджено оплесками. — На клініці гінекологічній є приладжених 92 ліжок для хорих; клініка окулістична має 40 ліжок, з тих 20 для мужчин а 20 для женщин.

— **В память сотних роковин відродження рускої літератури** відіграє товариство робітників «Віра» в Тернополі в неділю дня 29-го січня с. р. в сали «Сокола» аматорске представлене з слідующею програмою: 1) Прольог, 2) Наталка Подтавка, а закінчить 3) Образ з живих осіб. Чистий дохід призначений на фонд заомоговий для неспосібних до праці робітників.

— **Вечерниці з танцями** відбудуть ся в суботу 28-го с. м. в комнатах «Рускої Бесіди» устрочні заходом руско-українських академиків при співучасті «Клубу Русинок». Вступ від особи 50 кр. Осібних запрошень не розсилає ся.

— **Загадочний напад.** В поведілок о годині 6 вечером приїхав зелізницею з Ходорова барон Альфред Л. Коли висів з вагона і з куферком в руці хотів ввійти до почекальні, хтось в нагові зранив его острым ножом чи бритвою в шию так, що кров пустила ся струєю. Справджений з міста лікар осмотрив рану і хорого відвезено до его родини при ул. Городецькій. Хто допустив ся того нападу, не знати, але догадують ся, що він був вимірений против кого иньшого.

— **З воснних образів.** В Станиславіві ішов перед кількома днями улицею Голуховского поручник від уланів Зальцман. О яких 20 до 30 кроків від касарні лядверів стрінув его капраль того полку і не салатовав его. Поручник Зальцман вівзав жовніра, щоби віддав ему належний поклін, а коли сей стояв як глухий, казав ему вернути ся до касарні і зголосити ся до рапорту. Жовнір не послухав і того розказу і хотів дальше іти до міста. Тоді добув поручник шаблї і рубнув капрала три рази в голову з правої сторони. Кров бризнула з глибоких ран і бідного жовніра мусіли лікарі, по заосмотреню тяжких ран, відвезти до шпиталу. Показало ся, що Зальцман є Віденьчук, по польски ані по руски не вміє, отже говорив до жовніра по німецьки, а той знов не розумів, що поручник від него хоче!

шляхтич з діда, з прадїда і мої шподкі разом з воєводами, із самим королем сиділи при столї — а я, пане мостердзю, не вагаю ся сколігувати себе з вашим шановним домом.

— **Свекруха.** Або він то розуміє — такий простий мужик! Коби хоть вона дурна не тягнула так за ним, — я вже їй казала сама, бо я за правду то і в огонь піду! Може би ви, пане Томашу, трохи розлюбили Анну, може би вона тогди так не піддавала ся.

— **Писар.** Та чому ні, коли панї Анджейова собі того жичить... Але я волів би радше, пане мостердзю, до шановної мамунї копирчаки стрюїти. То же і він для мене відповіднійший і стан поважнійший, ну і мій цілий афект, пане мостердзю, звернений до вас, панї Анджейова, добродзійко. (Підсуває ся і обіймає).

— **Свекруха** (кокетво). А бодай Вас, пане Томашу, добродзю (ударяє рукою по плечи), куда ви ось закрутили. Та до мамунї буде час потому, а тепер спробуйте до доньки, бо вони мені вже тут жити не дають.

(Далі буде).

— **«Служби Божой на чотири голоси мішаного хору»**, виданої Філ. Колессою, розійшла ся в однім місяці половина накладу. То свідчить найліпше про потребу такого виданя. Тому-ж гадає накладник продовжати то видавництво пісень літургічних; чекає лишень на розпродаж решти накладу, щоби можна приступити до виданя «Другої Служби Божой на чотири голоси мішаного хору», до котрої є уже призбираний свіжий матеріал — нові пісні церковні, основані в більшій часті на ірмольогічних напівах. Коли поводжене видавництва буде забезпечене, появлять ся також партитури до видаваних «Служб Божих». — Із замовленнями треба поспішати ся, бо накладник гадає решту накладу віддати в коміс книгарням, а в такім разі піднесе ся ціну примірника о 20%. Пригадуємо ще раз, що ціна «Служби Божой» на чотири голоси вносить 1 зр., із звичайною пересилкою поштовою 1 зр. 10 кр., із рекоманд. пересилкою 1 зр. 20 кр. Замовленя приймає Ф. Колесса, заступник учителя при п. к. академічній гімназії у Львові («Народний Дім», П. поверх).

— **Огні.** В Воробнику коло Риманова вибух в очі з 21-го на 22-го с. м. в коршмі гривний пожар і знищив до тла всім господарств. Згоріло при тім десять штук рогатої худоби і один кінь. — В Закопанім згоріло тамтого тижня 13 домів мешкальних, окрім будинків господарських.

— **Щаслива громада.** Село Орса, в Швеції, може уважати ся справедливо за одну з найбогатших сільських громад. Іменно має оно величезні простори лісів, що приносять просто казочні суми доходу. Недавно продала та громада ліса за 7 мільонів зр., а урядники лісні кажуть, що буде могла продавати таку саму скількість дерева що 30 літ без ніякої шкоди для лісів. На поліпшене місцевих доріг дала громада 1 мільон зр. Телефони лучать безплатно всі дома і хати, школи також безплатні. Та громада не має бідних, а єї мешканці не платять податків, бо всі видатки покриває громадска каса.

— **Міліонерів** має Долішна Австрия 1.101, як можна пересвідчити ся з оголошених в посліднім часі справоздань австрійского міністерства скарбу. Перше місце займає між ними міліонер, котрого назвища не подано, а котрий подав свій річний дохід на 3,005.000 зр. Другий по нїм слідує з доходом 2,820.000 зр., третій має річно 2,180.000 зр. і т. д. аж до послідного, що подав дохід річний на 40.000 зр. Числячи по 4% від ст., має сей послідний кругло мільон зр. маєтку. Всіх разом є їх, як сказано, 1.101 осіб.

— **Старець-нелюд.** В францускій місцевости Троза стято перед кількома днями на гільотинї якогось Дамсазо, бувшого мера (начальника) громади Руїссї Сент-Люн, котрий замордував своего зятя, доньку і внука длятого, що донька допоминала ся о належну часть маєтку. Грозою переймав від старця-нелюда, як ішов в товаристві катів на гільотину, а ще страшнійше було, коли стареча голова, відтята вістрем гільотини, покотила ся до коша.

— **Женщини в Манїлі.** Американці, що повертають з Филиппинських островів, розказують чуда про мешканців в Манїлі. Манїльські женщини мають бути на пречуд гарні. Очи їх чорні, огнисті, а волосє сягає до стіп. Манїльські женщини доглядають волося дуже старанно; миють его часто мішаниною з оливи, цитринового соку і оліюку з цвітів, що ростуть на острові Люзон. Щоденно рано навіть найбіднійша женщина купує цвіток і прикрашує ним волосє на цілий день. Навіть найбогатші Манїльки не уживають капелюха, за те носять на голові після іспанского звичаю корункові намітки, або різнобарвні шовкові хусточки, мальовничо мережані. Пончох не вживають, а на голі ноги вбувають ажурові черевички, мережані золотом і сріблом. Майже всі, навіть десятилітні дівчата, курять папіроски і цигара.

— **Дороге сьміте.** В сьмітю Лондона знайшли уличні замітачі в протягу минушого року отсе: 127.382 франків в монеті, 3.550 фр. в переказах, 48.625 фр. в цінних папєрах англійских, 125.000 фр. американських акцій зелізничих, дальше 68 годинників дамських, 6 мужеских, 212 перстєнів, 134 брошок, 618 браизолеток, 6 штучних щок (!), 98 портмонеток і понад 18.000 фотографій. Таку силу згубили мудрі голови англійскі. Всі предмети переходять ся через один рік — а також і штучні щоки.

— **Шкідливість воробців.** Префектура департаменту Секвани розіслала обіжник до рільників околиці Парижа з запитом, чи воробці є пожиточні чи шкідливі для рільництва. Результат тої справи випав для воробців некористно. На то питає 17 громад задивляє ся рівнодушно, бо не уважають воробця ані пожиточним ані шкідливим; 46 громад домагає ся вигубленя тих птахів, а лише 5 громад домагає ся опіки над ними. Неприязні громади хотять стріляти воробців в кожній порі року. П. Вінсеу оціняє шкоди, які справили воробці в околиці Парижа, на 200.000 франків. На его гадку воробець змінив характер комахожерний на рослиножерний, приймаючи

майже лише корм рослинний, тому є він для рільництва шкідливий.

— **В американськїм судї.** В St. Louis в станї Missouri засів поліційний судия Тома V. Peabody на судейскім фотелю, а на лаві обжалованих чотири дівчини під закидом пічного волокитства. Їх боронив адвокат I. D. Storts. На столї біля судї лежав набитий револьвер. Судия був приготований на кожний случай, бо сподївав ся всього по своїм запеклім ворозі Сторей. Адвокат представив свої клієнтки яко невинно переслідовані і просив відложеня розправи на кілька днів. Судия хотів дати лише один день. Тоді розгніваний адвокат зачав виговорювати судї і грозити револьвером. Але судия також вхопив револьвер і казав поліціантам всадити адвоката до арешту. По короткій борбі его розоружили і замкнули. Peabody засудив дівчата на значну, грошеву кару. Як вертав вечером домів напали на него два приятелї адвоката і страшно побили. Лише поліціанти змогли его вирвати з рук метителів.

— **Фантазия моди.** З Парижа доносять, що найновішим вироком всемогучої моди знесено — як би то сказати — les jupes. В послідних часах стала ся та частина убраня причиною чим раз більшого марнотраства. Доси дами носили шовкові спідночки, украшені з під споду коронками і користали з найменьшого порошку на улици, щоби їх показати. Найновіший напрям моди стремить до унаглянення форм, а тому після радикальних повань шовкова спідничка стоїть на перешкодї. Призначена на загубу, має бути заступлена трикотом, обтиснем на клубах. Чи має то бути етап на дорозі до прийнятї модою для женщин на улици і в сальвонї костюму циклісток?

— **Дубльованє ролї** заведено у львівскім театрі в новій штуці «Цирано де Бержерак». Є се цікавий експеримент, але дуже небезпечний. Дублюючий артист старає ся передовсім бути «оригінальним», се є відмінним від попередного, без огляду на сам твір. З того вийшло, що пр. в другій креації Цирана, добрий впрочім артист Воленський, зробив з него радше якогось недотесаного, німецького Raubritter-a, чим француского поета-завадію! Притім причепив собі карикатурної величини ніс і чогось невгомонно бігав по сцені сюда і тудя; а поетичні римя Ростанда то вже посік немилосерно на таку непоетичну капусту, що лишала ся з неї лише незрозуміла, бо в довгих періодах держана проза. Ба, навіть в тих уступах, де автор виразно каже імпровізувати римом, п. Воленський затер сей рим і з віршу зробив просту балачку. Так то наміри автора зїдає часами «оригінальність» актора.

К О Н К У Р С.

Виділ «Рускої Бесіди» у Львові оголошує отсим конкурс на управителя руско-народного театру. Оферти належить вносити найдальше до кінця лютого с. р. під адресою «Руска Бесіда» у Львові. Про близні услїва контракту можна довідатись кожного четверга в «Бесіді» Ринок ч. 10. У Львові дня 25. січня 1899.

За виділ:

Вол. Шухевич
голова.

Остан Весоловскій
секретар.

Т е л е г р а м и.

— **Відень, 25. січня.** Німецьке сторонництво людове видало комуїкат в справі конференції, що має відбутися між мужами довіря німецьких сторонництв опозиційних. Сказано там, що німецьке сторонництво людове возьме участь в конференції лише під тим услївем, що наради будуть служити лише означеній ціли, окрім домаганя знесеня язикових розпоряджень. Мужами довіря сторонництва людowego вибрано послів: Кайзера, Гогенбургера, Гофмана-Велснгофа, Лемша і Прадого.

— **Любляна, 25. січня.** «Slavenski Narod» заявляє, що які-небудь переговори з Німцями на основі публікацій пос. Гогенбургера абсолютно неможливі. Славяни не відтягають ся від жертв, які треба би понести в інтересї держави, але під ніяким услївем не узнають Німців своїми панями, а язика німецького язиком державним.

— **Берлин, 25. січня.** Віденьскій кореспондент «Kreuz-Zeitung» доносить, що небавом рада державна буде розвязана, але правительство учинить се не яко нове средство против опозиції, але щоби утворити собі вільне поле до рішучого порозуміння ворожих народностей.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп.	особ.	посп.	особ.
приходить о годині		відходить о годині	
6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця
7:40	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)
8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	" Янова
8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50	" Кракова (Відня, Варшави)
9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова
10:35	" Іцкан, Сучави	9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45	" Ярослав, Любачева	9:53	" з дв. Підзамче
1:01	" Янова	9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала
1:30	" Кракова (Відня, Берліна, Вороплава)	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1:40	" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного
1:50	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	" з дв. Підзамче
2:15	" Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:30	" на дв. гол.	2:50	" Кракова (Відня, Вороплава, Берліна),
5:00	" Козови, Бродів на дв. Підз.	3:00	" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,
5:25	" на дв. гол.	4:55	" Шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
5:40	" Іцкан, Сучави		" Стрия, Сколього тільки від 1/2 до 30/10
5:55	" Сокала, Белзця і Любачева		" Ярослава, Самбора через Перемишль
Ніч		Ніч	
3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М Ляборч)
3:30	" на дв. головний	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	" Тернополя з двірця головного
9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	" Сокала, Рави рускої
9:45	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче
9:55	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44	" Янова
10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.	11:00	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
		11:27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного
			" з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різниця ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 26 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. вел. держ. (Львів, ул. Третього мая, 136) (136) уділяє посередств в справах залізничних, продає білети всякого род і розкладу їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігаці Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігаці пропінацийнї

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банківім.

ТОВАРИСТВО
для розвою рускої штуки

стваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесийні, сповідальні і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу шток красивих. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці вашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанем

Дирекция.

Товариство не послугує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уваглядыване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайденя!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітти
у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публіку, що виграбляє **ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайденя, з всякого рода шкір, як: **Обуве мужеске** і дамске, також **чоботи** з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи **Кальоші** і **Плащі** кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глибоким поважанем

139

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальоші і плащів кавчукових.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 50 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туютоко разом опя чованс і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОЇ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-206 вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешчане